

TRAFIKVERKET

Handbok

Statsbidrag till enskild vägghållning

Trafikverket

Web: trafikverket.se

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Handbok – Statsbidrag till enskild väghållning

Ersätter Vägverkets publikation 2001:36 Statsbidrag till enskild väghållning

Författare: Trafikverket Peter Englund, Camilla Johansson,

Thomas Hellström, Tomas Olofsson

Dokumentdatum: 2022-03-01

Ärendenummer: TRV 2020/105470

Version: 1.0

Kontaktperson: Staffan Eriksson

Publikationsnummer: 2021:087

ISBN: 978-91-7725-848-3

Foto: Trafikverket

Illustration: Trafikverket

Innehåll

Förord	5
Inledning	7
1. Definitioner	9
2. Bidragsberättigade vägar	12
Vägkategorier	15
3. Mätpunkter för bidragslängd	23
4. Bidragsansökan	24
5. Driftbidrag/Nyintag	25
6. Tillsyn/omprövning/rådgivning	28
7. Utbetalning av driftbidrag	30
8. Bidrag till enskilda färjeleder	30
9. Frågor och svar	33
10. Bilagor	34
Riktlinjer för basstandard	47

Förord

Bidragsberättigade enskilda vägar utgör ett komplement till det allmänna vägnätet. Handboken beskriver bland annat bidragsförutsättningarna, förtydligar vissa begrepp och beskriver innehållet i reglerna.

Statsbidrag till enskilda väghållare regleras genom förordning (1989:891) om statsbidrag till enskilda vägar och Vägverkets föreskrifter (VVFS 1990:4) om statsbidrag till enskild väghållning. Handboken ska i första hand vara ett hjälpmedel vid handläggning av bidragsärenden, bland annat för att denna ska vara så likartad som möjligt i landet.

Staten avsätter medel för såväl investeringar som drift och underhåll. Regionerna planerar hur medlen för investeringar används, och Trafikverkets utredare planerar användningen för drift och underhåll. Planering, bidragsgivning och stöd bör utgå från ett samhällsekonomiskt perspektiv där också tillgänglighet, trafik-säkerhet och miljöintresse har en framträdande roll.

Inledning

Statsbidrag till enskild väghållning har lämnats till väghållare sedan lång tid tillbaka. Från början av 1930-talet har det funnits bidrag till byggande av utfartsvägar i hela landet. Bidrag till drift och underhåll av enskilda vägar började lämnas 1939.

Reglerna för bidragsgivning har ändrats vid flera tillfällen under årens lopp. Detta till stor del beroende på en anpassning till samhällsutvecklingen.

Vissa kommuner lämnar också bidrag till enskilda väghållare.

Trafikverket har följande mål för bidragsgivningen, enligt den nationella planen för vägtransportsystemet:

- boende i glesbygd ska underlättas
- vägtransporter ska möjliggöra näringsverksamhet i glesbygd
- allmänheten ska ha tillgång till områden för rekreations- och fritidsaktiviteter
- det kapital som är nedlagt i det enskilda statsbidragsvägnätet ska säkras
- trafiksäkerhets- och miljöintressen ska beaktas och tas tillvara.

För att en enskild väghållare ska kunna få statligt bidrag ska vägen uppfylla följande förutsättningar enligt SFS 1989:891 och VVFS 1990:4:

- vägen ska inte vara av obetydlig längd
- vägen ska tillgodose ett kommunikationsbehov enligt Vägverkets föreskrifter VVFS 1990:4
- vägen ska vara ändamålsenlig med hänsyn till övriga vägar
- väghållningskostnaderna ska vara skäligen med hänsyn till nyttan
- väghållningen ska vara ordnad i någon form av organisation eller genom en överenskommelse som godkänts av Trafikverkets region.

1. Definitioner

Allmän trafik Avser trafik som alstras av andra än de som bor utmed vägen eller har del i väghållningen.

Allmän väg I detta dokument avses en väg där Trafikverket eller en kommun är väghållare.

Anläggningsbeslut Beslut av Lantmäteriet om en anläggning som ägs och förvaltas av flera fastigheter, se även lantmäteriförättning.

Basstandard Krav på vägens standard för att kunna få årligt driftbidrag, se bilaga 10 Riktlinjer för basstandard.

Bebyggelseområde Område med sammanhållen bebyggelse.

Byggnadsbidrag Se investeringsbidrag.

Bärighetsnedsättning Om det kan befaras skador på vägen i samband med tjällossning eller när risken för skador är särskilt stor, får väghållaren begränsa bruttovikt, axel- eller boggitryck under begränsad tid.

Begränsningen ska anmälas till Trafikverket.

Permanent nedsättning kan bli aktuell vid exempelvis broar med nedsatt bärighet.

Bidragsrätt Grundläggande krav för att kunna beviljas årligt driftbidrag.

Bro Konstruktion med en spännvidd över 2 m, se bilaga 9 Broar.

Detaljpanelagt område Område som kommunen planerat verksamhet inom. Tidigare stadsplan (Spl), byggnadsplan (Bpl) eller avstyckningsplan går att jämföra med detaljplan (Dp).

Ensam väghållare När en enda fastighet äger och har ensam del i vägen.

Enskild väg En väg som inte är allmän.

Exploateringsområde Ett planlagt område eller motsvarande som är under uppförande.

Gemensamhetsanläggning (GA) Den anläggning som ska förvaltas enligt ett anläggningsbeslut.

Grusåtervinning Återvinning av befintligt grusmaterial från vägkant.

Huvudmannaskap Klargör vem som ansvarar för byggande och drift. Enskilt inom detaljplanelagt område där en samfällighetsförening eller vägförening är väghållare enligt plan- och bygglagen (PBL). Kommunalt inom detaljplanelagt område där en kommun är väghållare enligt plan- och bygglagen (PBL).

Investeringsbidrag Investeringsåtgärd som innebär nybyggnation av en del av en väg, eller en rekonstruktion av vägen, som kräver en investering på mer än cirka 14 basbelopp. Bidraget kan inte beviljas för exploateringsområden.

Istandsättningsbidrag Bidrag vid nyintag för att iordningställa en väg/vägdell till basstandard för årligt driftbidrag. (Max två basbelopp per km, se bilaga 6 Istandsättningsbidrag samt bilaga 10 Riktlinjer för basstandard.)

Klart allmänt intresse En anläggning som är av allmänt intresse, exempelvis en begravningsplats eller ett handelsområde. En förutsättning är att den genererar en ansenlig mängd trafik av allmän karaktär.

Kommunalt väghållningsområde Ett geografiskt avgränsat område där kommunen är väghållare enligt 5 § väglagen (1971:948).

Landsbygdsområde Område utanför bebyggelseområde.

Lantmäteriförrättning Utmynnar i ett anläggningsbeslut från Lantmäteriet, vilket anger vilka andelar varje fastighet har utmed vägen. Där ska det framgå vilka åtaganden och krav som ställs på vägföreningen. Här framgår även vilka rättigheter och skyldigheter föreningen har, exempelvis rätt till vägområde.

Lokalgata/väg Gata i bebyggelseområde med flera fastigheter, avsedd i huvudsak för boende utmed gatan.

Omprövning Utredning om fortsatt bidragsrätt, se tillsyn.

Permanentbostad Avser bostad med minst en folkbokförd person.

Särskild drift Bidragsform för att återställa eller förbättra vägens standard. (Se tabell Bidragsberättigade åtgärder vid särskild drift och istandsättning.)

Säsongs Barmarks- eller vinterperiod i respektive klimatzon.

Tillkommande trafik Frekvent återkommande trafik som genereras av andra än de som har del i vägen.

Tillsyn Kontroll av bidragsväg. Utförs i normalfallet i fält minst vart femte år. Tillsynen innefattar omprövning av bidragsrätt och kontroll av vägens standard.

Trafikklass **Låg** 0–24 fordon per års- eller säsongsdygn
Mellan 25–124 fordon per års- eller säsongsdygn
Hög ≥125 fordon per års- eller säsongsdygn

Tättbebyggt område Ett område som enligt lokal trafikföreskrift förklarats vara tättbebyggt. Kommunen är beslutande när det gäller flertalet lokala trafikföreskrifter.

Uppsamlingsväg Väg med flera stickvägar med boende som ansluter mot vägen, vanligtvis i bebyggelseområde.

Utfartsväg Väg avsedd för utfart från fastighet eller verksamhet till allmän väg eller annan enskild väg.

Väganordning Anordning som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande och som tillkommit genom väghållarens försorg eller övertagits av denne. Exempel på detta är dike, slänt, bro, trumma och vägräcke.

Vägbredd Körbar yta, se bilaga 1 Körbanebredd.

Vägdeklaration Utskickat underlag som väghållaren ska återsända, med efterfrågade uppgifter inför beslut om fortsatt bidragsrätt.

Väghållare Den som har det juridiska ansvaret för att vägen sköts och underhålls.

Väghållningsmyndighet När staten är väghållare är det Trafikverkets region, och när en kommun är väghållare är det den kommunala nämnd som kommunfullmäktige utser.

Vägkategori Indelningssystem och bidragsförutsättningar med hänsyn till vägens funktion.

Vägområde Området som behövs för vägens brukande, drift och underhåll. Vägområdet kan beslutas vid en lantmäteriförrättning, i föreningens stadgar eller genom en överenskommelse.

Vändplats Öppen yta avsedd för fordon som frekvent trafikerar vägen samt för renhållnings- och räddningsfordon. Ytan mäts in enligt bilaga 2 Mätpunkter. Den får inte användas för parkering, uppställning eller upplag.

Årsdygnstrafik (ÅDT) Antal fordon som årsvis eller säsongsvis trafikerar vägen per dygn.

Årlig drift Åtgärder under året för att hålla vägen i tillfredsställande skick.

ÄTA Ändrings- och tilläggsarbeten.

Överenskommelse Dokumentation som redovisar samtliga ingående fastigheter och ägarnas medgivande till väghållningen.

2. Bidragsberättigade vägar

Allmänt En förutsättning för att bidrag ska kunna lämnas är att vägen tillgodoser ett kommunikationsbehov enligt de villkor som anges i 1 § i Vägverkets föreskrifter (VVFS 1990:4) om statsbidrag till enskild väghållning. Dessutom ska vägen uppfylla övriga villkor såsom längd, ändamålsenlighet och skäliga kostnader med hänsyn till nyttan.

En väg kan vara bidragsberättigad även om den är belägen inom detaljplanelagt område eller inom kommunalt väghållningsområde.

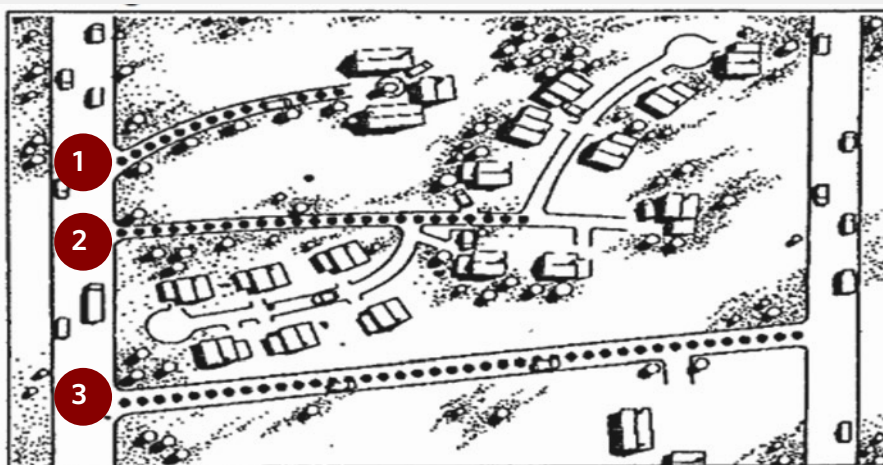
En väg är inte bidragsberättigad om den är belägen inom både detaljplanelagt område och kommunalt väghållningsområde.

En väg är inte bidragsberättigad om den är belägen inom detaljplan där kommunen är huvudman. Bidragsförutsättningarna avgörs med hänsyn till hela vägens funktion, det vill säga inklusive delar som inte är bidragsberättigade.

De bidragsberättigade delar som tillsammans utgör en vägdel, ska vara minst 500 m. För exempel, se bilaga 3 Detaljplan/kommunalt väghållningsområde.

Byggnadsbidrag (investering/särskild drift) lämnas inte till vägar inom exploateringsområden eller till vägar som i huvudsak betjänar ett sådant område.

Vägens funktion En vägs funktion beskrivs som utfarts-, uppsamlings- eller genomfartsväg.

1. Utfartsväg   2. Uppsamlingsväg   3. Genomfartsväg

En väg kan delas upp i vägdelar om delarna har mycket olika karaktär, till exempel om slitlager, kategori och trafikklass ändras avsevärt. Längd per vägdel bör ur administrativ synpunkt inte understiga 500 m.

En vägs eller vägdelens kategoritillhörighet bestäms normalt av den vägkategori som alstrar mest trafik. (Bidragsrätt måste finnas för vald kategoritillhörighet). För beräkning av trafikklass används Trafikdata enskilda vägar. Om vägen trafikeras frekvent av tung trafik kan särskild hänsyn tas till detta.

En väg som är uppdelad på flera väghållningsorganisationer kan vara berättigad till bidrag om den sammanlagda väglängden uppfyller längdkriteriet.

En väg får inte hänföras till olika kategorier sommar och vinter (6 § VVFS 1990:4). Däremot kan en väg vara berättigad till driftbidrag för enbart vinterväghållning eller barmarksunderhåll. Vägens trafikklass bestäms då av säsongsmedeldygnstrafiken.

Ändamålsenlighet Det bidragsberättigade enskilda vägnätet ska utgöra ett komplement till det allmänna vägnätet och ha en standard som är anpassad till vägens funktion och trafikbelastning. Hänsyn ska tas till trafiksäkerhet, miljö och resmönster. Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet.

För att årligt driftbidrag ska lämnas ska vägen vara i ett för dess ändamål tillfredsställande skick. Vägen ska ha en standard som gör det möjligt att rationellt utföra barmarksunderhåll och vinterväghållning.

Fast boende Med fast boende menas att den boende ska vara folkbokförd på fastigheten (permanentbostad).

Klart allmänt intresse En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m, kan vara bidragsberättigad om den tillgodoser ett klart allmänt intresse.

Exempel på detta är om en gemensam anläggning (köpcentrum, kommunal service, järnvägsstation, skola, kyrka eller annan inrättning av betydelse för allmänheten eller av kulturhistoriskt värde) ligger minst 500 m från allmän väg. Årsdygnstrafiken bör överstiga 50 fordon. Hänsyn ska tas till trafiksäkerhet och miljö.

Skälig kostnad/nytta Villkoret att kostnaden för vägen ska vara skälig med hänsyn till nyttan innebär ett tak för bidragsgivningen. Statsbidrag kan inte beviljas i full omfattning om kostnaden för väghållningen är orimligt hög i förhållande till nyttan. Detta kan exempelvis bli fallet vid långa utfartsvägar. Den godkända maximala årliga driftkostnaden för en väg till fast boende bör motsvara högst två basbelopp per permanentbostad och år.

Betungande Om schablonkostnaden för den årliga driften överskrider en sjundedels basbelopp för någon fastighet, kan årligt driftbidrag medges även om vägen är kortare än cirka 1 000 m. Se bilaga 5 Betungandepincipen.

Ordnad väghållning Enskilda väghållare ska för att kunna få bidrag vara organiserade till exempel genom:

- samfällighetsförening, bildad normalt i samband med en lantmäteri-förrättning (vägförening, vägsamfällighet)
- delägarförvaltning, bildad normalt i samband med en lantmäteriförrättning
- frivillig väghållningsorganisation, bildad genom överenskommelse
- ensam väghållare.

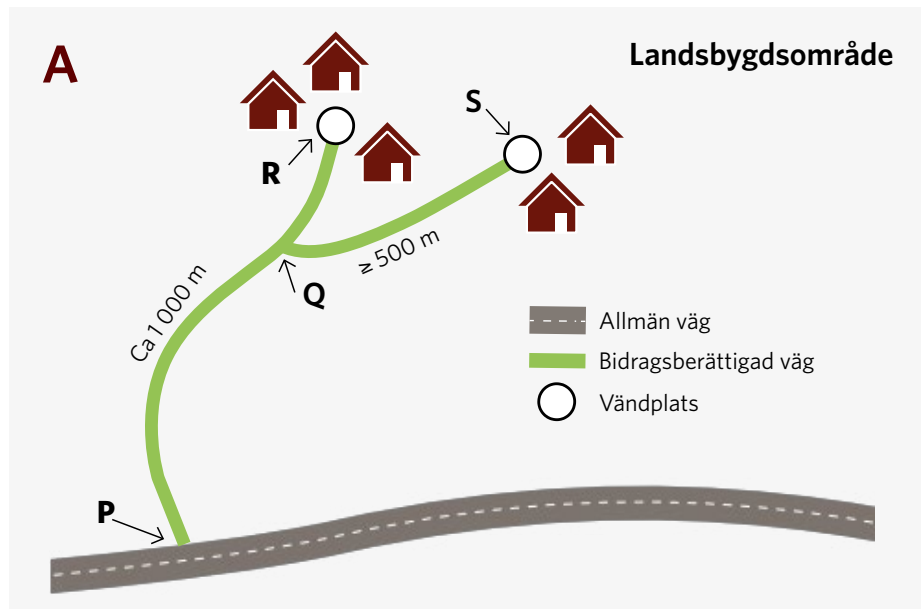
En kommun kan frivilligt ta ansvar för driften av en enskild väg och vara bidragsmottagare. Ansvaret ska överlåtas genom ett skriftligt avtal mellan vägens ägare och kommunen eller genom ett kommunalt beslut.

Förhandstillstånd Tillstånd för särskilda driftarbeten kan lämnas av utredare för enskilda vägar på Trafikverkets region. Tillstånden bör endast medges för särskilt akuta arbeten eller i de fall det går att uppnå synnerliga rationaliseringsvinster.

Kultur och miljö Om väghållningen är särskilt betungande på grund av kultur- eller miljöskäl, bör hänsyn tas till detta vid bedömning av bidrag.

Väggategorier

A-väg Väg för fast boende inom landsbygdsområde, inklusive vägslinga. Bidrag högst 70 procent.

Väglängd Sträckan P–R är av betydelse som utfartsväg om det finns minst en permanentbostad vid ändpunkten och sträckan är cirka 1 000 m eller längre.

Sträckan Q–S är av betydelse som utfartsväg för minst en permanentbostad vid ändpunkten. Sträckan är minst 500 m. Bostaden och ändpunkten ska dessutom ligga cirka 1 000 m eller längre från allmän väg. Av kategoriskäl, eller på grund av anslutning till andra vägorganisationer, kan kortare vägdelslängd accepteras. Se bilaga 4 Möjliga bidragsrätter.

Till bidragsberättigad väglängd kan ytterligare högst 100 m ingå om det saknas möjlighet att vända exempelvis renhållnings- och räddningsfordon vid bostaden.

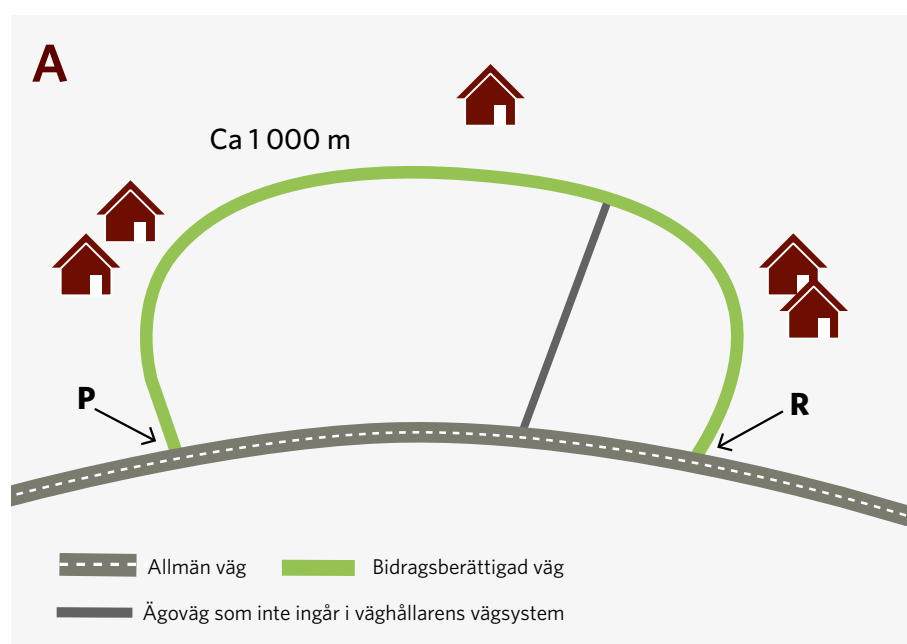
Om en allmän väg korsar en enskild väg kan delsträckorna vara kortare än 500 m. En förutsättning är dock att delsträckornas funktion kompletterar varandra och att en alternativ väg medför betydande vägförlängning, minst dubbla väglängden eller sämre trafiksäkerhet.

En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m kan ha bidragsrätt om den tillgodoser ett klart allmänt intresse, exempelvis järnvägsstation, skola eller begravningsplats. ÅDT ska vara minst 50 fordon.

Ändamålsenlighet Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet. För vägar inom detaljplanelagt område, se bilaga 3 Detaljplan/kommunalt vägområde.

Betungande Bidrag kan lämnas även vid kortare väglängd än cirka 1 000 m om vägen endast betjänar enstaka bostäder och fastighetsägarnas egna kostnader för väghållningen är betungande. Väglängden måste dock vara minst 500 m. Med betungande menas att beräknad kostnaden för den årliga driften överstiger cirka en sjundedels basbelopp för någon fastighet.

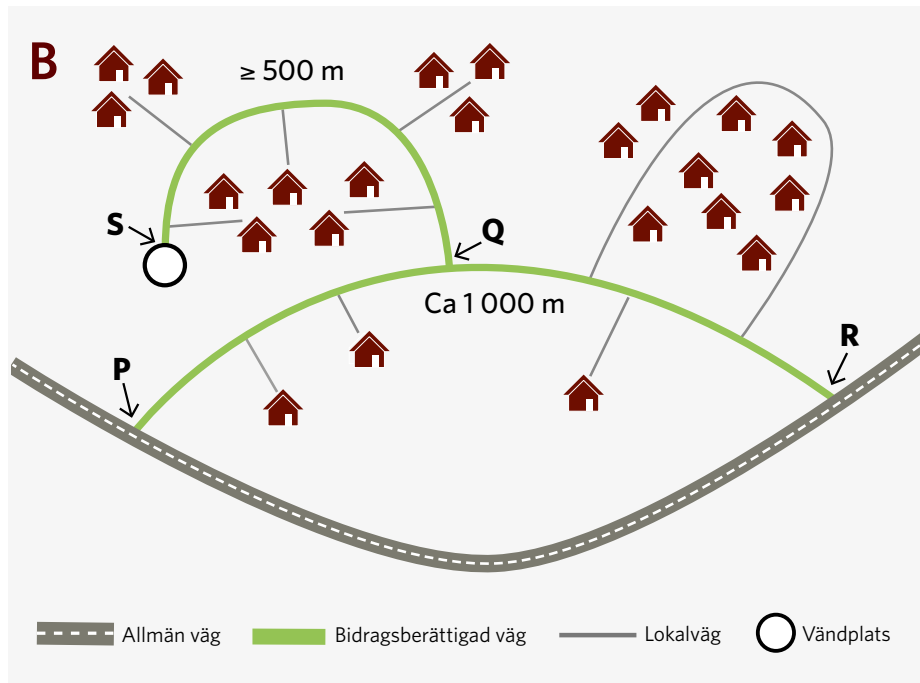
A-väg Vägslinga

Sträckan P–R är av betydelse som utfartsväg för minst en permanentbostad. Vägen är nödvändig i sin helhet för transporter till och från fastigheter för att trafikföringen ska vara säker och ändamålsenlig. Sträckan ska vara cirka 1 000 m eller längre för att bidrag ska lämnas. Hänsyn ska tas till trafiksäkerhet och resmönster.

B-väg Väg för fast boende inom bebyggelseområde där vägen fungerar som uppsamlingsväg eller utfartsväg och inte endast som lokalväg. Det gäller dock inte för vägar inom detaljplanelagt område enligt PBL där kommunen är väghållare enligt väglagen. Bidrag högst 40 procent.

Väglängd Sträckan P–R är av betydelse som uppsamlingsväg eller utfartsväg om den är cirka 1 000 m eller längre. Sträckan Q–S är av betydelse som uppsamlingsväg om den är minst 500 m. Dessutom ska punkten S ligga cirka 1 000 m eller längre från allmän väg.

Av kategoriskäl, eller anslutning till andra vägorganisationer kan kortare vägdelslängd accepteras. Se bilaga 4 Möjliga bidragsrätter.

Till bidragsberättigad väglängd kan ytterligare högst 100 m ingå om det är omöjligt eller olämpligt att vända exempelvis renhållnings- och räddningsfordon vid sista korsningen.

En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m kan ha bidragsrätt om den tillgodoser ett klart allmänt intresse. Exempelvis järnvägsstation, skola eller begravningsplats. ÅDT ska vara minst 50 fordon.

Ändamålsenlighet Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet. För vägar inom detaljplanelagt område, se bilaga 3 Detaljplan/Kommunalt väghållningsområde.

C-väg Genomfartsväg där huvuddelen av trafiken alstras av andra än de som har del i vägen. Årsdygnstrafiken ska normalt vara 25 fordon eller fler. I de fall alternativa resvägar medför en betydande vägförlängning (minst dubbla väglängden) kan i undantagsfall lägre trafikmängd accepteras. Bidrag högst 80 procent.

Väglängd Sträckan P–R är cirka 1 000 m eller längre och årsdygnstrafiken överstiger 25 fordon. En lägre trafikmängd kan accepteras i de fall alternativa resvägar medför en betydande vägförlängning minst dubbla väglängden, eller om andelen tung trafik är stor.

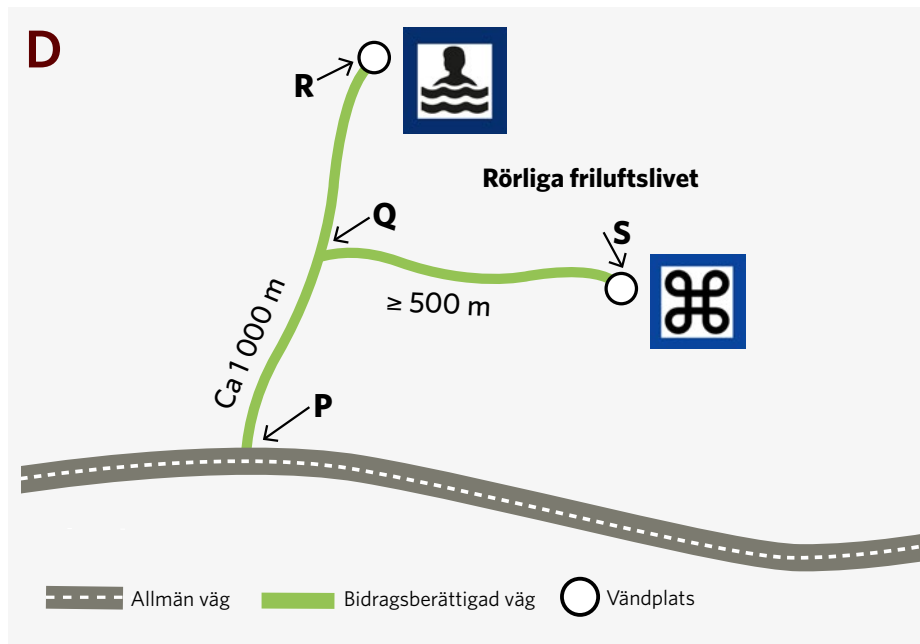
Om en allmän väg korsar en enskild väg kan delsträckorna undantagsvis vara kortare än 500 m. En förutsättning är att delsträckornas funktion kompletterar varandra och att en alternativ väg medför en förlängning med minst dubbla väglängden, eller sämre trafiksäkerhet.

En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m kan ha bidragsrätt om den tillgodoser ett klart allmänt intresse, exempelvis järnvägsstation, skola eller begravningsplats. ÅDT ska vara minst 50 fordon.

Ändamålsenlighet Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet. För vägar inom detaljplanelagt område, se bilaga 3 Detaljplan/Kommunalt väghållningsområde.

Betungande Bidrag kan lämnas även vid kortare väglängd än cirka 1 000 m om vägen endast betjänar enstaka bostäder och om fastighetsägarnas egna kostnader för väghållningen är betungande. Väglängden måste dock vara minst 500 m. Med betungande menas att beräknad kostnaden för den årliga driften överstiger cirka en sjundedels basbelopp för någon fastighet.

D-väg Väg för det rörliga friluftslivet (inte i vinstdrivande syfte) eller kulturintressen som inte är av betydelse för fast boende inom landsbygdsområde. Vägens årsdygnstrafik eller säsongsdygnstrafik ska normalt vara 25 fordon eller fler. Bidrag högst 70 procent.

Väglängd Sträckan P–R är av betydelse som utfartsväg för rörliga friluftslivet om den är cirka 1 000 m eller längre.

En vägdal, sträckan Q–S, ska vara minst 500 m till den verksamhet eller det område som utgör bidragsrätten. Dessutom måste avståndet vara cirka 1 000 m eller längre till allmän väg.

Om en allmän väg korsar en enskild väg kan delsträckorna undantagsvis vara kortare än 500 m. En förutsättning är att delsträckornas funktion kompletterar varandra och att en alternativ väg medför en förlängning med minst dubbla väglängden, eller sämre trafiksäkerhet.

En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m, kan ha bidragsrätt om vägen har ett stort kultur historiskt värde. Kulturvärde-märkt mål bör vara vägvisat med brun turistvägvisning.

Exempel på det rörliga friluftslivet

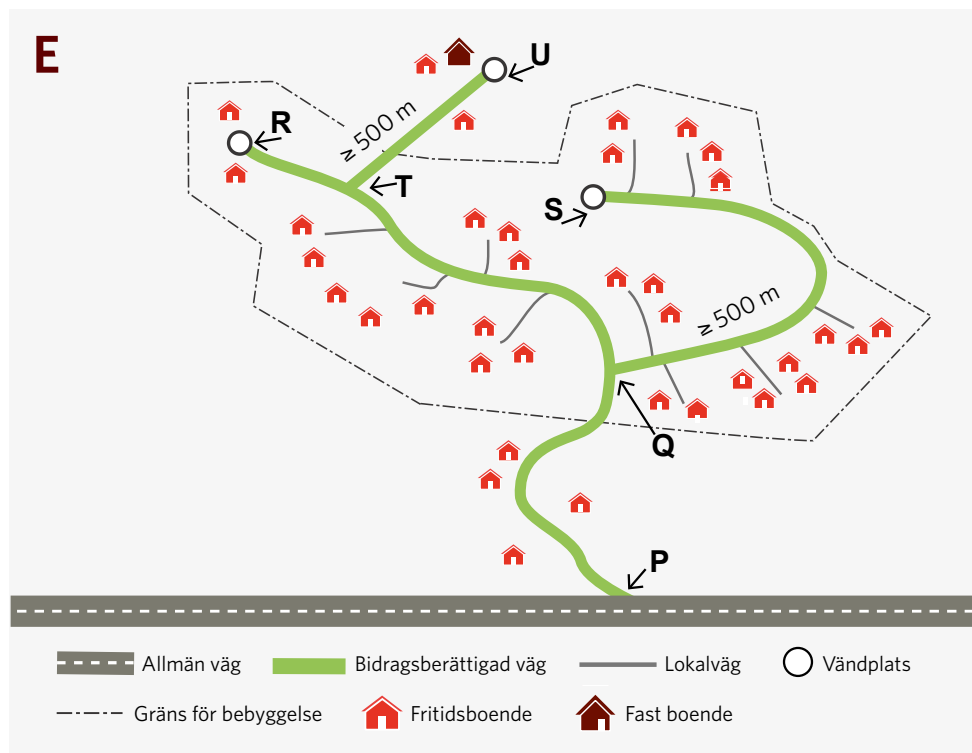
- motionsspår
- badplats
- strövområde
- vandringsleder
- levande fäbodlar
- naturreservat.

Ändamålsenlighet Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet. Vid anslutning till allmän väg bör det finnas vägvisning för inrättningen.

Vid målet bör det finnas parkeringsplats och informationstavla. Det ska också vara möjligt att vända renhållnings- och räddningsfordon. Beakta om vägen ska ha säsongsbidrag. För vägar inom detaljplanelagt område, se bilaga 3 Detaljplan/Kommunalt väghållningsområde.

E-väg Väg för normalt minst 25 fritidshus och där vägen utgör uppsamlingsväg för bebyggelsen. Bidrag högst 40 procent.

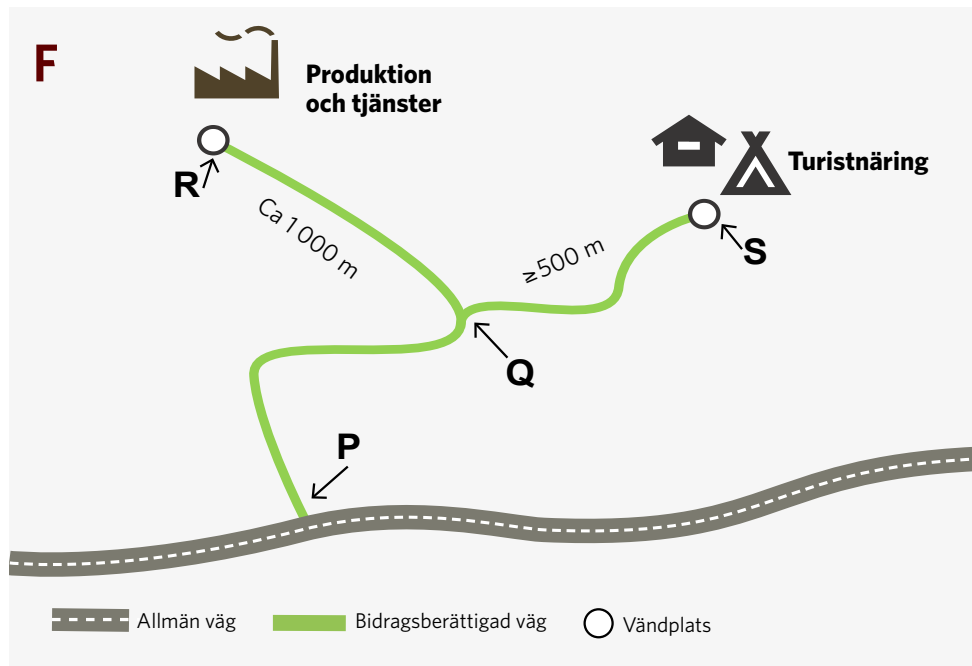
Väglängd Sträckan P–R är av betydelse som utfartsväg. Huvuddelen av bebyggelsen ska ligga cirka 1 000 m eller längre från allmän väg. Sträckan T–U ligger utanför bebyggelseområdet och dess kategoritillhörighet bestäms av den funktion som alstrar mest trafik.

Sträckan Q–S är av betydelse som uppsamlingsväg om den är minst 500 m och punkten S ligger cirka 1 000 m eller längre från allmän väg.

En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m kan ha bidragsrätt om den tillgodoser ett klart allmänt intresse, exempelvis järnvägsstation, skola eller begravningsplats. ÅDT ska vara minst 50 fordon.

Ändamålsenlighet Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet.

F-väg Väg för näringslivet, industriverksamhet eller turism (vinstdrivande syfte). Vägens årsdygns- eller säsongsdygns trafik ska normalt vara 25 fordon eller fler. Bidrag högst 70 procent.

Väglängd Sträckan P–R är av betydelse som utfartsväg för näringslivet om den är cirka 1 000 m eller längre. Hit hör också vägar som har en viktig funktion för turismen, som genererar boenden och/eller arbetstillfällena på orten.

En vägdela, sträckan Q–S, är av betydelse som utfartsväg om den är minst 500 m och om ändpunkten ligger cirka 1 000 m eller längre från allmän väg.

Till bidragsberättigad väglängd kan ytterligare högst 100 m ingå om det inte är möjligt att vända renhållnings- och räddningsfordon där verksamheten bedrivs. Års- eller säsongsdygns trafiken ska normalt överstiga 25 fordon. En väg som är kortare än cirka 1 000 m, dock minst 500 m kan ha bidragsrätt om den tillgodoser ett klart allmänt intresse, exempelvis järnvägsstation, skola eller begravningsplats. ÅDT ska vara minst 50 fordon.

Ändamålsenlighet Års- eller säsongsdygns trafiken ska normalt överstiga 25 fordon. En ren skogsbilväg kan ha svårt att generera ÅDT på 25 fordon och kan därmed sakna bidragsrätt. Statsbidrag lämnas inte när det finns en annan väg som lika bra eller bättre kan tillgodose det aktuella trafikbehovet.

Exempel på näringar

- skidanläggning
- stugby, campingplats
- fiskevatten typ "Put & Take"
- golfbana
- större ridanläggning, travbana
- företag, industri.

3. Mätpunkter för bidragslängd

(Förrättad väglängd är inte alltid detsamma som bidragsberättigad väglängd)

Korsning/C-väg Närmaste vägkant på korsande väg eller vägar, se bilaga 2 Mätpunkter.

Vändplatser Se bilaga 2 Mätpunkter.

Ytterligare högst 100 m kan ingå om det inte är möjligt att vända med renhållnings- och räddningsfordon där bidragsrätten slutar.

A-, D- och F-väg Vid infart till tomt, parkering eller vändplats som är sista punkt för bidragsrätten.

E-väg Se bild sidan 20.

B-väg Korsning mellan utfartsväg och lokalgata. Utfartsväg för enskild fastighet eller verksamhet kan ingå, men inte rena lokalgator. Se bild under B-väg, sidan 17.

4. Bidragsansökan

Ansökan om bidrag Ansökan om bidrag ska skickas till Trafikverket.

Beslut om bidrag För vägar med årligt driftbidrag prövar Trafikverkets region utan ansökningsförfarande normalt bidragsförutsättningarna vart femte år. För färjeleder prövas bidragsförutsättningarna årligen.

Beslut om särskilt driftbidrag och intagning av nya vägar eller vägdelar lämnas till den sökande efter Trafikverkets regions prövning.

Om en väghållare inte fullgör de förpliktelser som är förenade med bidraget, eller om bidragsförutsättningarna ändrats, ska Trafikverkets region pröva om bidrag ska lämnas i fortsättningen.

Återtagande av beslutat bidrag Vid beslut om bidrag till byggande och särskild drift ska det anges när arbetena ska vara slutförda. Om arbetena inte är slutförda vid angiven tidpunkt ska bidragsbeslutet återtas, såvida det inte finns särskilda skäl att senarelägga tidpunkten.

Lagen om offentlig upphandling LOU kan gälla vid upphandling när en förening får statligt bidrag med 50 procent eller mer. Föreningen ansvarar för att detta efterföljs. Trafikverket hänvisar till tröskelvärdena på Konkurrensverkets webbplats.

Överklagan Trafikverkets regions beslut kan överklagas till Trafikverket, vilket framgår i beslutsunderlaget.

5. Driftbidrag/Nyintag

Årligt driftbidrag En beräknad kostnad ligger till grund för det årliga driftbidraget. Bidraget är till för barmarksunderhåll och vinterväghållning. I barmarksunderhållet ingår kostnader för exempelvis grus, hyvling, dammbindning och sladdning. I vinterväghållning ingår kostnader för exempelvis plogning, halkbekämpning och ishyvling.

Särskilt driftbidrag Bidrag får lämnas med högst 70 procent för vägar i kategori A, C, D och F.

För vägar i kategori B och E är bidraget högst 40 procent.

Maximal procentsats beslutas årligen av Trafikverket. Det är möjligt att ge en lägre procentsats i det enskilda fallet.

Särskilt driftbidrag får endast lämnas till vägar med årligt driftbidrag, om inte bidraget avser upprustning av ny bidragsväg. Om bidrag beviljas ska hänsyn tas till trafiksäkerhets- och miljöåtgärder. Statsbidrag kan inte beviljas i full omfattning om kostnaden är orimligt hög i förhållande till nyttan. Se avsnittet om bidragsberättigade åtgärder.

Förslag på prioriteringsordning

- avvattning, trummor samt broar med skador i tillståndsklass (Tk) 3 - och tillståndsklass (Tk) 2.
OBS: Bidrag till åtgärder får inte lämnas för en bro som inte är bärighetsklassad
- beläggning av vägar i trafikklass hög
- trafiksäkerhet, räcken/bergskärningar/anslutningar/gårdsplaner
- nyintag
- förstärkning bärlager min 10 cm = 7 cm packat och slitlager min 7 cm = 5 cm packat.

Investeringsbidrag (Byggande) Investeringsåtgärd som innebär nybyggnation av en del av en väg eller en rekonstruktion av vägen som kräver en investering på mer än cirka 14 basbelopp. Det gäller inte exploateringsområden. Regionala skillnader förekommer. Bidragsprocenten för byggnadsåtgärder ska normalt följa vägens kategoritillhörighet för driftbidrag exkl. vägkategori C (70 %) eller färjeleden. Särskilda skäl ska föreligga om annan procentsats än den normala ska tillämpas. Förhöjt bidrag (85%) får lämnas om åtgärden är av särskild betydelse från allmän synpunkt eller om kostnaden är särskilt betungande.

För att vägen ska anses ha särskild betydelse ur allmän synpunkt ska andelen främmande trafik vara väsentligt större än den egna trafiken, cirka 2/3 delar av den totala trafiken. Årsdygns- eller säsongsdygns- trafiken bör vara minst 50 fordon.

Med särskilt betungande menas att den egna kostnaden överstiger cirka 2 basbelopp för någon fastighet.

Byggnadsbidrag kan heller inte påräknas i full omfattning om kostnaderna är orimligt höga i förhållanden till nyttan. Samma förutsättningar tillämpas för större särskilda driftobjekt.

Nyintag/Iståndsättning Om en ny väg eller vägdel ska tas in i bidragssystemet kan ett iståndsättningsbidrag lämnas med högst 2 prisbasbelopp per km, för att förbättra vägen till basstandard, se bilaga 10 Riktlinjer för basstandard. Bidrag lämnas inte till åtgärder som ingår i det årliga driftbidraget. Bidraget utgör maximalt 70 procent av fakturerad kostnad på A-, C-, D- och F-vägar. För B- och E-väg gäller maximalt 40 procent av fakturerad kostnad. Se bilaga 6 Iståndsättningsbidrag.

Utanför de 2 basbeloppen per km, kan ett separat kostnadsunderlag tas fram vid upprustning av broar och flytt eller ändring av anslutning mot allmän väg samt om vägen ges en ny sträckning, exempelvis förbi en gårdsplan. Procentsatsen för dessa arbeten motsvarar högst den ordinarie procentsats som gäller för särskild drift i den aktuella vägkategorin.

Trafikräkning ska utföras enligt Trafikdata enskilda vägar. Denna finns för olika län och geografiska områden. Om föreningen anser att uträkningen är missvisande, är det upp till föreningen att uppvisa ett relevant underlag för ändring.

Vägvisning från allmän väg där Trafikverket är väghållare, till geografiskt mål eller gårdsnamn, bekostas och sätts upp av Trafikverket efter ansökan från föreningen. Trafikverket bedömer behovet av vägvisning.

Om det finns broar (konstruktioner med en spännvidd över 2 m) ska en huvudinspektion göras innan vägen tas in i bidragssystemet.

Vid intagning av bidragsväg inklusive bro ska brons bärighet motsvara lägsta funktionskrav, bruttovikt på fordon minst 4 ton.

Säsongsbidrag kan ges till antingen barmarksunderhåll eller vinterväghållning. En väg som tidigare varit intagen i bidragssystemet kan tas in igen. Något iståndsättningsbidrag medges då inte om underhållet varit eftersatt.

Bidragsberättigade åtgärder vid särskild drift och istandsättning.

(Kostnad för bidragsberättigad åtgärd bör inte understiga 5 000 kronor exklusive moms.)

Åtgärd	JA	NEJ
Belysning		X
Beläggning/ytning, trafikklass hög inklusive stödkant	X	
Beläggning bro, backe och anslutning mot allmän väg. Samtliga trafikklasser inklusive stödkant	X	
Beläggning/ytning, trafikklass låg och mellan, inklusive stödkant		X
Broreparation	X	
Brunnar avsedda för vägavvattning	X	
Bärighetshöjande åtgärder, exempelvis förstärknings-/bärlager minst 10 cm (opackat) och slitlager 7 cm (opackat) samt dammbindning	X	
Dammbindning		X
Dikning (när diken saknas)	X	
Dikesrensning		X
Farthinder		X
Grusåtervinning i samband med förstärkning	X	
Gång- och cykelväg		X
Hp-lagning (fläckvis lagning, ofta på del av vägbredd)		X
Hyvling/sladdning		X
Infräsning av beläggning till grusväg i samtliga trafikklasser	X	
Jordsten/stenplock/knackning	X	
Juridiska kostnader		X
Kantskärning		X
Konsultkostnader i samband med särskild drift	X	
Marklösen/förrättningskostnader		X
Målning kant- och mittlinje, trafikklass hög	X	
Mötesplatser	X	
Räcken	X	
Röjning av vegetation		X
Röjning av övriga hinder		X
Slitlager(underhållsgrusning)		X
Snabellagning		X
Sprängning	X	
Trummor $\geq$ 500 mm	X	
Utbyte trummor $<$ 500 mm		X
Utmärkning nedklassad bro (även under 5 000 kr)	X	
Vägmärken	se bilaga8	se bilaga8
Väg i ny sträckning	X	
Vändplats	X	
Ändring av anslutning	X	

6. Tillsyn/omprövning/rådgivning

Ordinarie tillsyn ska göras normalt vart femte år. Vid ordinarie tillsyn omprövas vägens bidragsrätt. I samband med tillsynen kan även rådgivning ges till väghållaren. Tillsyn ska även göras i samband med förändringar som påverkar bidraget.

Motivet för statsbidrag till enskild väg är bland annat att vägen ska vara av allmänt intresse och utgöra ett komplement till de allmänna vägarna. Statsbidraget innebär därför skyldighet för bidragsmottagaren att hålla vägen öppen för trafik, om inte Trafikverkets region lämnar tillstånd till att vägen får begränsas för viss trafik.

En bidragsväg ska hållas öppen för allmänheten, vilket innebär att ingen avstängningsanordning får sättas upp. Kortare avstängningar kan accepteras, för att förhindra exempelvis egendomsskada eller för djurhållning. Avstängningsanordningar måste märkas ut på ett trafiksäkert sätt.

Enligt trafikförordningen (1998:1276) 10 kap. 10 § är det vägens ägare som bestämmer om trafik med motordrivna fordon eller visst slag av sådana fordon får äga rum. Begränsning av trafik kan inverka på statsbidraget. Samtliga begränsningar måste därför rapporteras till Trafikverkets region.

Övriga föreskrifter enligt trafikförordningen kan inte direkt anses strida mot bidragsvillkoren. I den mån begränsningar inverkar på trafikens omfattning kan bidragsförutsättningarna komma att ändras.

Lokala trafikföreskrifter meddelas vanligen av länsstyrelsen utanför tätbebyggt område och av kommunen inom tätbebyggt område.

När ett förbud kräver en lokal trafikföreskrift ska utmärkningen ske enligt vägmärkesförordningen. För beslut, som får tas av vägens ägare, rekommenderas att denna förordning också tillämpas.

Föreningen kan begränsa trafik med tyngre fordon under tjällossningsperioden eller under annan tid på året då vägbanans bärighet är nedsatt. I sådana fall påverkas inte statsbidraget. Nedsatt bärighet är förenat med anmälningsplikt till Trafikverkets region. Trafikverkets region ska se till att avstängningstidens längd är rimlig. Utmärkningen ska placeras vid vägens början eller vid en plats där fordon som inte får trafikera vägen kan vändas.

Förutsättningarna för statsbidrag kan ändras om farthinder anläggs och om detta kan påverka på vägens funktion. Trafikverkets region ska pröva detta. En förutsättning för fortsatt bidrag är att farthindren utmärks och utformas på ett trafiksäkert sätt.

Vid ordinarie tillsyn bör följande kontrolleras:

- Drift- och underhåll**
- vägvisning
  - anslutning mot allmän väg
  - vägbanans kvalitet med avseende på jämnhet, skevning/bombering och dammbindning
  - avvattning, diken och trummor
  - röjning/hinderfrihet
  - räcken, funktion och säkerhet
  - broar och bryggor, övergripande kontroll.
  - vändplats
  - vägmärken, inklusive lokala trafikföreskrifter
  - påpekande om möjlighet att ansöka om särskild drift
  - i förekommande fall vinterväghållning

- Bidragsförutsättningar**
- bidragsrätt
  - väglängd
  - trafikklass
  - vägkategori
  - efterfrågade handlingar har inkommit
  - uppdatera Trafikverkets bidragssystem med ändringar som avser väginformation.

Efter tillsynen

För väg med eller utan enstaka mindre brister:

- tillsynsprotokoll ska skrivas och vägen ska godkännas.

För väg med flera mindre brister och/eller påtagliga brister:

- tillsynsprotokoll ska skrivas och vägen ska underkännas. Väghållaren ska ges möjlighet att inom skälig tid återställa den till bidragsmässigt skick.

För väg som har flera påtagliga och/eller återkommande brister vid tillsynen:

- tillsynsprotokoll ska skrivas och vägen ska underkännas
- årets driftbidrag återförs.

Exempel på skäl för återförande av bidraget:

- återkommande brister
- större underhållsbrister
- förbudsskyltar/bom har satts upp
- det finns allvarliga trafiksäkerhetsbrister.

Om ovanstående brister inte åtgärdas kommer bidraget att upphöra. Indragning initieras från nästkommande årsskifte, med överklagningsrätt.

7. Utbetalning av driftbidrag

Årligt driftbidrag Efter att ordinarie tillsyn gjorts upprättar Trafikverkets utredare ett tillsynsprotokoll. Detta ligger sedan till grund för beslut om årligt bidrag för kommande fem år. Om förutsättningarna ändras under beslutsperioden kan detta beslut komma att omprövas. Årliga driftbidrag till vägar utbetalas i efterskott för kalenderår.

Särskilt driftbidrag När arbetet färdigställts meddelar väghållaren Trafikverkets utredare, så att Trafikverket kan kontrollera att arbetet är utfört. Bidraget betalas ut när fakturakopior kommit in och arbetet blivit godkänt av Trafikverkets utredare.

8. Bidrag till enskilda färjeleder

Villkor En enskild färjeled ska för att kunna få bidrag vara organiserad i en samfällighetsförening genom anläggningsbeslut, eller drivas genom en överenskommelse som har godkänts av Trafikverkets region.

Organisationen ska fortlöpande på lämpligt sätt styrka att den verkar och arbetar i enlighet med sina åligganden och stadgar, till exempel genom att skicka in utdrag ur årsmötesprotokoll.

En kommun kan frivilligt ta ansvar för färjleden och vara bidragsmottagare. Ansvaret ska överlåtas genom ett skriftligt avtal eller genom ett kommunalt beslut.

Allmänna förutsättningar

För bidragsberättigad bilfärja (färjeled) gäller följande:

- färjleden ska vara ändamålsenlig och passa in i det övriga vägsystemet och vara avsedd att täcka öarnas behov av transporter
- bidrag lämnas inte om det finns annan trafikförsörjning som tillgodoser transportbehovet.

Särskilda förutsättningar Färjepersonal, färja och övriga anordningar som ingår i leden ska underställas Sjöfartsverkets tillsyn och kontroll.

Turlista och i förekommande fall beställningstrafik, ordningsregler och föreskrifter ska upprättas i samråd med Trafikverkets region.

Färjeled Kraven på färjeledens tekniska standard och kapacitet ska anpassas till dess funktion och transportbehov. Om leden är överdimensionerad ska detta beaktas vid beräkning av bidragen.

Övägar Se tidigare avsnitt om villkor, väglängd, standard med mera för bidragsberättigade vägar.

Bidrag till färjeled

Driftbidrag Det årliga driftbidraget ska beräknas utifrån en skälig kostnad för att upprätthålla en tillfredsställande trafikförsörjning. Trafiken kan exempelvis upprätthållas med två skift. Kostnaderna för färjeleden ska vara skäliga med hänsyn till nyttan.

De bidragsgrundande kostnaderna omräknas varje år.

När driftbidraget fastställs ska man beakta väghållarens möjligheter att täcka kostnaderna med hjälp av avgifter från trafikanterna.

Bidragsgrundande kostnader

Fasta kostnader Kostnader för säkerhetsbesättning enligt Transportstyrelsen direktiv på respektive färja:

- Löner – färjepersonal
- arbetsledning
- städpersonal

Säkerhetsutrustning enligt Sjöfartsverkets krav. I kostnaden kan i förekommande fall även ingå avskrivning för färjan eller hyra av denna.

Rörliga kostnader Kostnader för drivmedel, försäkring, el, administration av turlistor, trafikantinformation med mera, förvaltningsåtgärder (om de har stor omfattning), service och rengöring, inköp av inventarier, underhåll av färja och underhåll av färjeläge.

Bidragsprocent Statsbidraget ska täcka skillnaden mellan skälig kostnad och trafikantavgifter. Det får dock vara högst 85 procent av kostnaden.

Isvägar Bidrag till isvägar lämnas normalt om isvägen ersätter en färjeled som har statsbidrag. Trafikverkets anvisningar för isväg ska följas.

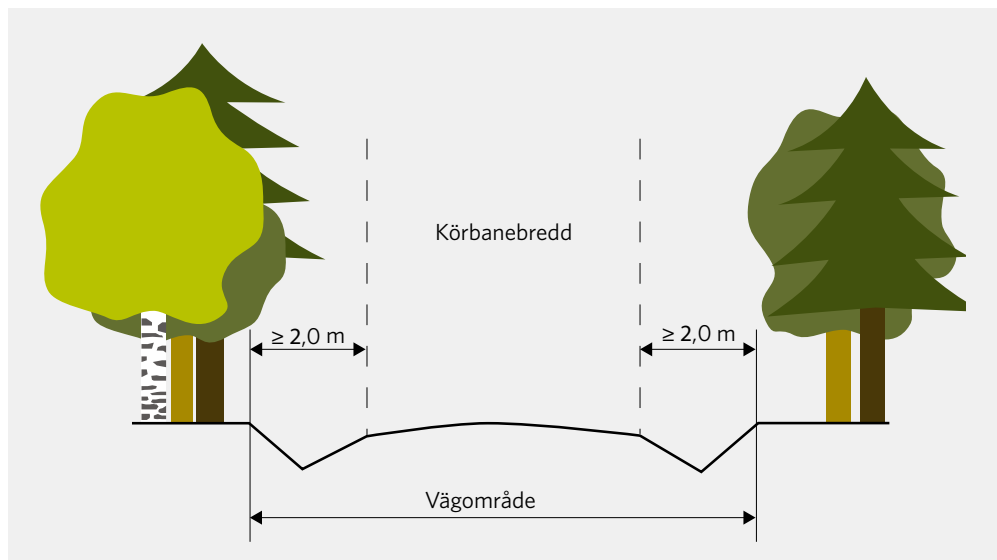
9. Frågor och svar

Kravställs utbildning på väghållare?	Nej det är ett väghållaransvar men vi kan rekommendera.
Gäller väglagen enskild väg?	Nej, men Trafikverkets region kan besluta att den ska gälla vid ett särskilt tillfälle.
Gäller LOU enskild väg?	Ja, men det är ett väghållaransvar.
Hur beräknar man trafikmängd och kategori?	Använd mallen för trafikberäkning och se under varje vägkategori ovan.
Får man begränsa viss genomfartstrafik på en C-väg?	Ja, men det kan påverka bidraget.
Var kan jag få reda på vattenflöden?	SMHI kan bistå med grunddata.
Kan gång- och cykelvägar vara bidragsberättigade?	Nej.
Får vi lämna ut kontaktuppgifter (GDPR)?	Ja.
Kräver vi TA- plan?	Nej, det är ett väghållaransvar.
Får man stänga av väg vid arbete?	Ja, men berörda bör informeras i förtid eller genom skyltning.
Måste VGU följas på enskilda vägar?	Nej, men det är en rekommendation.
Hur hanteras klagomål på vägens skötsel?	De hänvisas till styrelse- eller årsmöte, och kan leda till extra tillsyn.
Krävs tillstånd när Trafikverket vägvisar cyklar in på enskild väg?	Nej, men avtal bör ändå tecknas.
Vad är "cirka 1 000 m"?	Minst 950 m, enligt juridisk prövning.
Kan rörbroar få årligt bidrag?	Nej.
Ger vi bidrag till ÄTA?	Ja, om det är motiverat och medel finns.
Krävs samråd enligt miljöbalken?	Hänvisas till länsstyrelsen.
Kan det finnas farthinder på enskild väg?	Ja, Trafikverkets utredare hänvisar till godkänd utrustning och utmärkning. Väghållaren beslutar och samråder med Trafikverkets utredare. Detta kan påverka bidraget.
Hur gör vi om det saknas väjningspliktsmärke?	Kontakta ansvarig väghållningsmyndighet eller trafikingenjör.
Hur hanterar vi otillåtna vägmärken?	De ska tas bort.
Hur hanterar vi akuta åtgärder?	De ska fotodokumenteras och bidrag kan godkännas i efterhand.
Hur hanterar vi "adressat okänd" vid utskick?	Arkivera brev och kuvert. Gör endast rimliga efterforskningar.
Vilken noggrannhet gäller för väglängd?	Jämna tiotal.
Hur hanterar vi huvudinspektion bro?	Utförs vart sjätte år. Vi skickar ut protokoll. Upphandlas av allmänna sidan.
Hur hanterar vi särskild inspektion bro?	Beställs av Trafikverkets utredare.
Hur hanterar vi besiktning av arbeten innan utbetalning?	Upp till 25 000 kronor kan verifieras med foton. Högre belopp bör kontrolleras på plats.
Finns det krav på inkommen vägdeklaration?	Ja, det är ett beslutsunderlag.
Kan man få ersättning för eget arbete i föreningen?	Ja, om det finns en faktura som är ställd till vägföreningen.
Finns det krav på inkommen överenskommelse?	Ja, det är ett beslutsunderlag.
Vilken utmärkning krävs på korta broar?	På broar kortare än 5 m räcker det med axel- och boggitryck.
Kan det finnas kommunala vägar utanför tätbebyggt område?	Ja.
Kontrollerar vi om föreningen ägnar sig åt "främmande verksamhet"?	Nej, det åligger inte oss att kontrollera, men vi kan upplysa om regelverket.

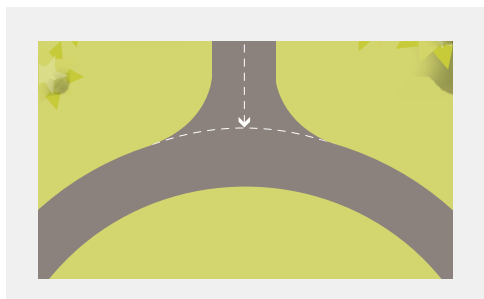
10. Bilagor

1. Körbanebredd

Riktvärde, Trafikclass låg: 3 m, Trafikclass mellan: 3,5 m, Trafikclass hög: 4,5-6 m.

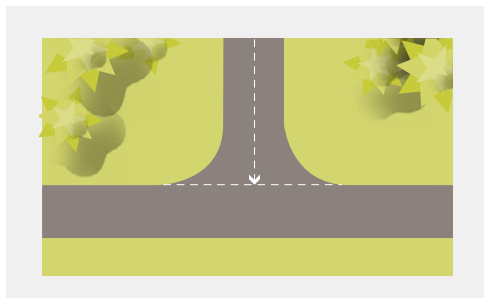
2. Mätpunkter

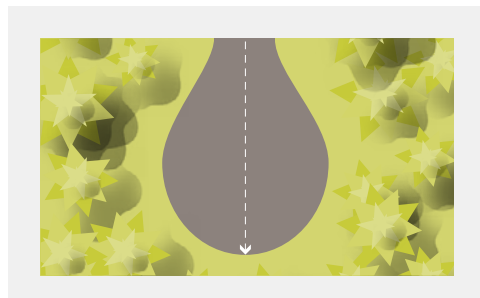
När vändplatsen utgörs av en slinga som är längre än 100 m mäts väglängden fram till den punkt där vägen ansluter mot slingan.

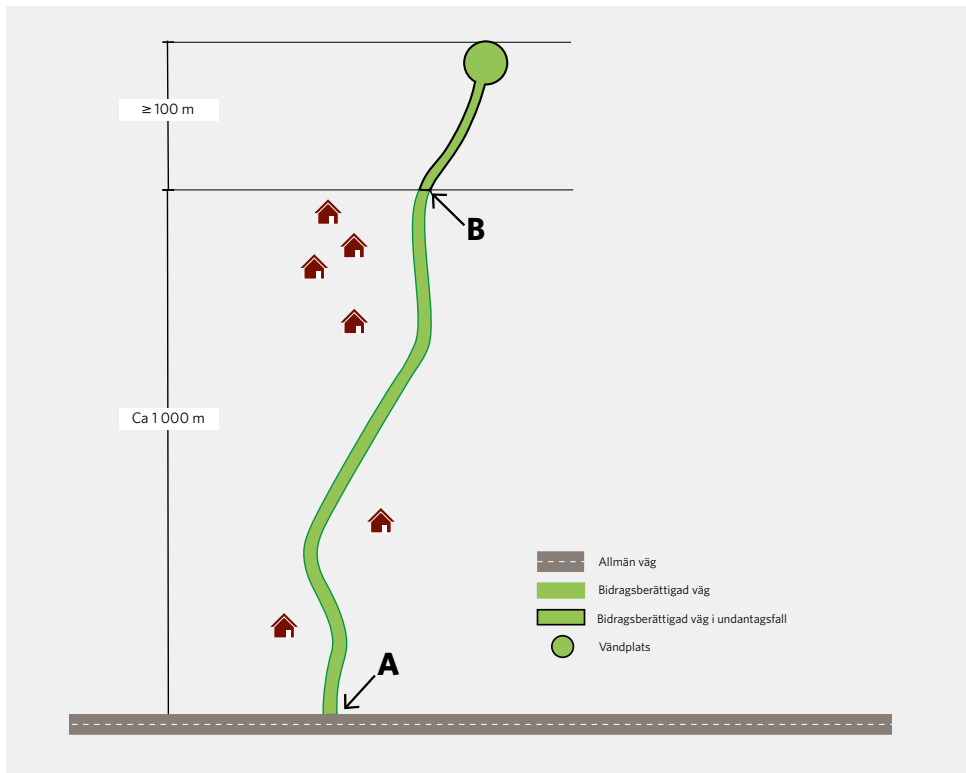
Om nyttofordon, som sopbilar och slamsugare, inte kan vända vid sista fastigheten, får slingan räknas in i den bidragsberättigade väglängden. Slingan får inte vara längre än 100 m mellan sista boendet och huvudvägen.

Vid anslutning mot allmän väg eller annan enskild väg mäts väglängden fram till väggkant. Förhållandet är detsamma om vändplatsen byggts som ett T eller ett Y.

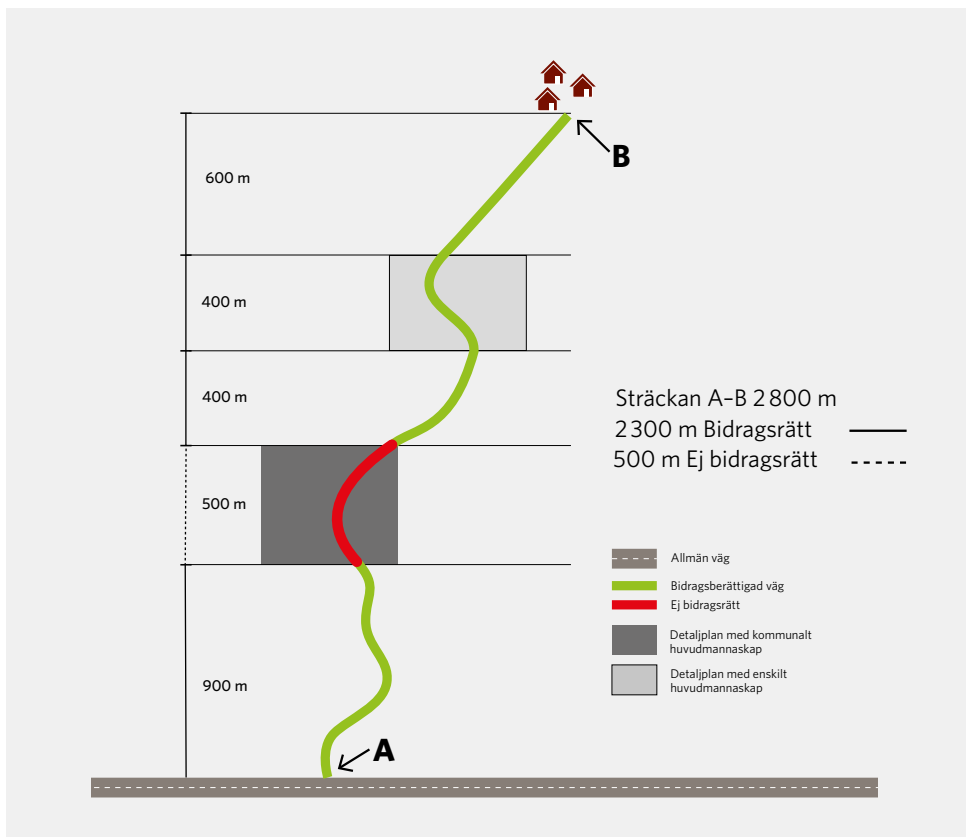

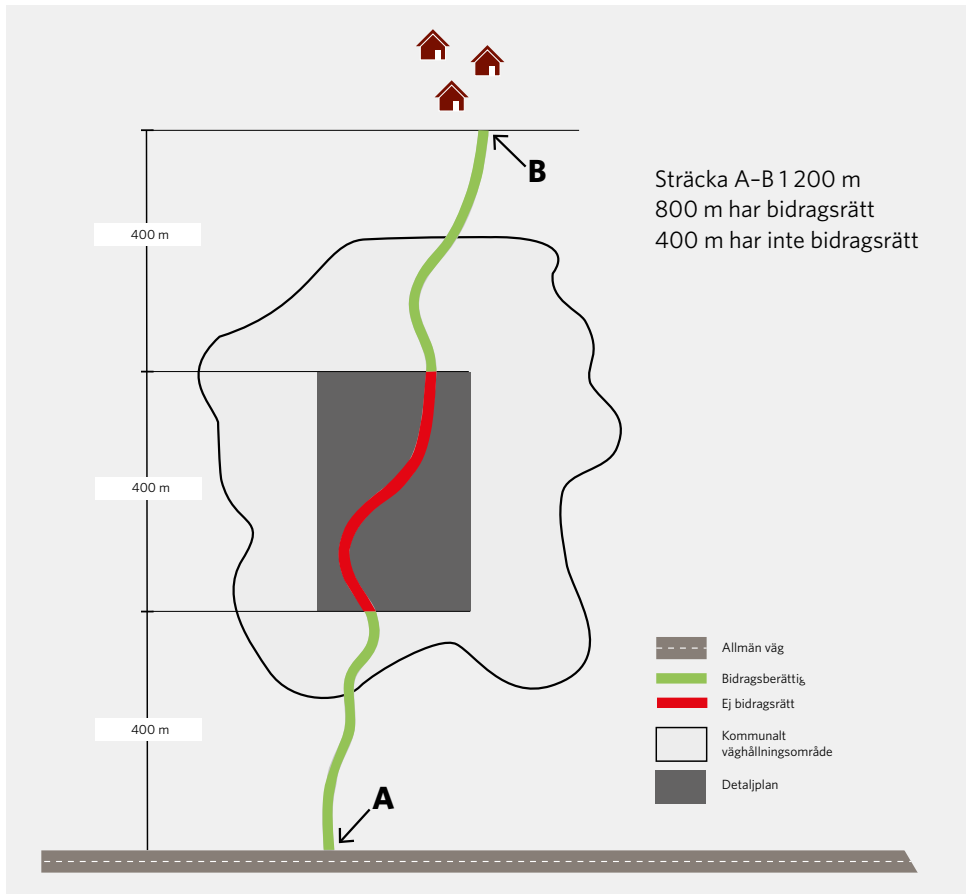
Vid öppen vändplats eller vid gårdsplaner mäts väglängden rakt över.

I de fall vändmöjligheter saknas eller är kraftigt begränsade kan ytterligare maximalt 100 m ingå i bidragsberättigad väglängd.

3. Detaljplan/kommunalt väghållningsområde

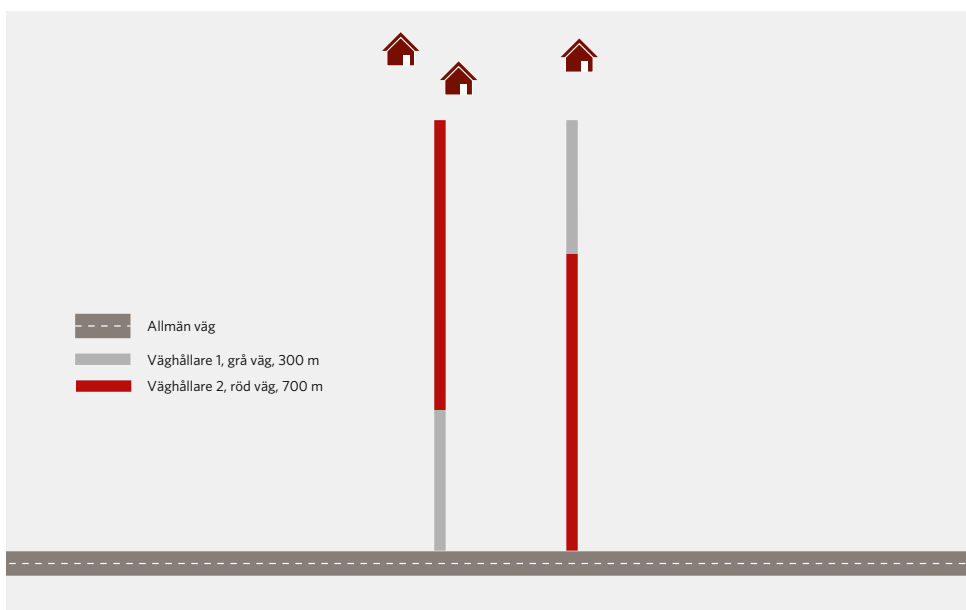

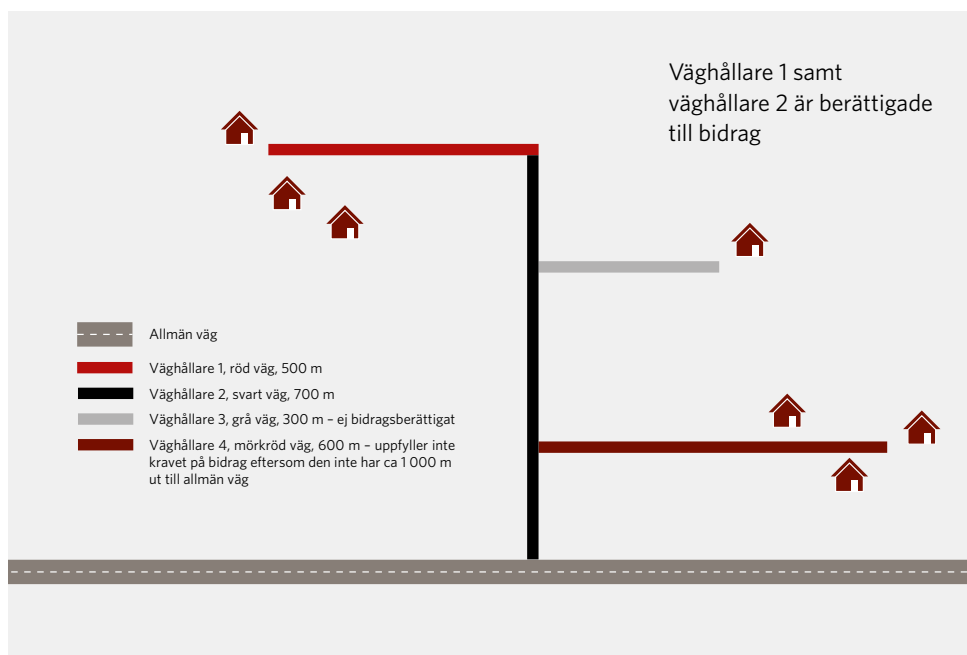
Sträckan A-B minst cirka 1 000 m. Delsträckor utanför detaljplanelagt område med kommunalt huvudmannaskap på sammanlagt minst 500 m är bidragsberättigade. Röd väg får tillgodoräknas för att uppnå bidragslängd cirka 1 000 m men är inte bidragsberättigad.

4. Möjliga bidragsrätter

Exempel på bidragsförutsättning.

När vägen är uppdelad på två väghållare kan en väg med eget vägnummer vara kortare än 500 m om det är en förlängning av befintlig bidragsväg. Detta är en lösning som helst bör undvikas.

5. Betungandepincipen

Om den bidragsgrundande väglängden är mellan 500-cirka 1 000 m och betjänar enstaka bostäder (max 3 st), där kostnaderna enligt Trafikverkets schablon uppgår till mer än 1/7 basbelopp för någon fastighetsägare, kan vägen vara bidragsberättigad då kostnaderna för väghållningen anses betungande.

Exempel: Beräkning av betungandepincipen enligt gällande års prisbasbelopp se nedan.

Väglängd 730 m. Kostnad per löpmeterväg finns i Trafikverkets bidragssystem. Bidragsberättigad kostnad dividerat med väglängd.

Fastighetsbeteckning	Ägare	Andel	Slag	Antal/ha	Ton	Väglängd i km	Ton/km	Procent
Borlänge 1:0	Kalle Persson	1/1	Bostad	1	2 100	0,73	1 533,0	
			Skog	31	30	0,73	678,9	
			Åker	46	130	0,65	4 365,4	
							6 577,3	83,8
Borlänge 1:1	Nils Andersson	1/2						
Borlänge 1:1	Kristina Andersson	1/2	Bostad	1	2 100	0,60	1 260	16,1
Borlänge 1:2	Thomas Nilsson	1/2	Skog	1,6	30	0,05	2,4	
Borlänge 1:2	Annika Nilsson	1/2	Åker	8,6	130	0,05	5,59	
							7,99	0,1
							7 845,29	100

Slutsats: Kostnad för vägen 13 453 kr. Största fastighetens (Borlänge 1:0) kostnad 83,8 % av 13 453 kr = 11 273 kr 1/7 dels PBB = 47 300*: 7 = 6 757 kr. Betungandepincipen är uppfylld.

*2020 års prisbasbelopp

Permanentbostad

Transporttalet 2 100 ton/år bör användas för permanentbostad för en familj.
Detta belopp bör normalt användas även för radhus och kedjehus.

Fritidshus

Normalt nyttjande: 700 ton (1/3 av permanentbostad)

Lågt nyttjande: 350 ton (1/6 av permanentbostad)

Intensivt nyttjande: 1 400 ton (2/3 av permanentbostad)

Klimatzon	Åker	Bete	Skog
Syd	170	50	42
Mitt	130	40	30
Norr	105	30	18

6. Räkna ut iståndsättningsbidrag för kostnadsberäkning i Trafikverkets bidragssystem

Maximalt bidrag som får lämnas är 2 prisbasbelopp per km väg.
Räkneexempel är utifrån 2020 års prisbasbelopp.

Väglängd x prisbasbelopp x 2 / 0.70 alt 0.40/1.25.

0.70 eller 0.40 styrs av vilken bidragsprocent vägen har.

1.25 avser momsberättigad väg.

Exempel: A väg 1 km (1 000 m).

$1.0 \times 47\,300 \times 2 / 0.70 / 1.25 = 108\,114$ kr.

Denna summa läggs in som kostnad i Trafikverkets bidragssystem.

Exempel: E väg 0,75 km (750 m).

$0.75 \times 47\,300 \times 2 / 0.40 / 1.25 = 141\,900$ kr.

Denna summa läggs in som kostnad i Trafikverkets bidragssystem.

7. Övriga kontakter

Lantmäteriet, vid frågor om

lantmäteriförrättningar, andelstal, anläggningslagen (AL)
lagen om förvaltning av samfälligheter (SFL).

Transportstyrelsen, vid frågor om

trafikförordningen (TrF), trafiklagstiftning och trafikregler.

Länsstyrelsen, vid frågor om

miljöbalken, hastighetsbegränsningar och vissa övriga förbudsmärken
utanför tätort.

Kommunen, vid frågor om

plan- och byggärenden, hastighetsbegränsningar och vissa övriga
förbudsmärken inom tätbebyggt område.

Riksförbundet Enskilda vägar, vid frågor om

försäkringar, föreningsteknik, juridik och lagar som berör VSF
organisation.

8. Vägmärken

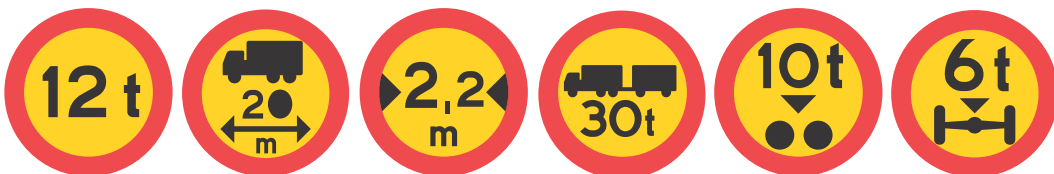
Väjningsplikt och stopplikt

För att de här vägmärkena ska sättas upp krävs ett beslut från länsstyrelsen
(kommunen inom tätbebyggt område). Vägföreningen kan ansöka hos läns-
styrelsen/kommunen. Vaghållningsmyndigheten (Trafikverket eller kommunen)
sätter upp och underhåller vägmärkena.

Begränsad fordonsbredd, längd, bruttovikt, axeltryck och boggitryck

Vaghållaren beslutar, bekostar, sätter upp och underhåller vägmärkena.
Om vägen får statligt bidrag, ska vaghållaren rapportera utmärkningen
av förbud till Trafikverket. Det statliga bidraget kan påverkas om vägen
inte hålls öppen för allmän trafik.

Rekommenderad lägre hastighet

Vägmärket kräver fysiska åtgärder, exempelvis farthinder. Märket kan också användas som komplement när det finns en fara som man varnat för med varningsmärke.

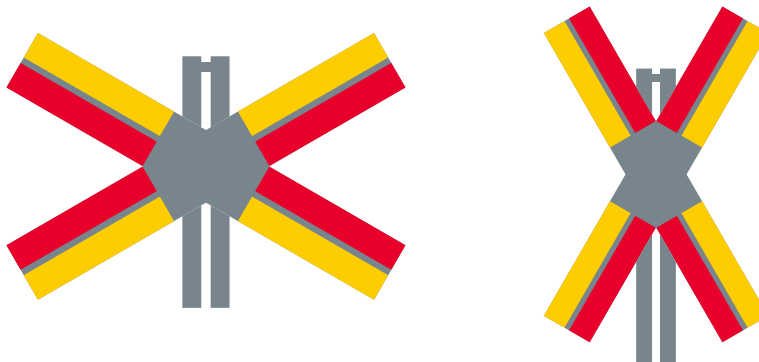
Vägvisare

Trafikverket bekostar, sätter upp och underhåller en geografisk vägvisare i varje riktning för trafik på allmän väg där Trafikverket är väghållare. Det finns möjlighet att ansöka om ytterligare vägvisning hos Trafikverket. Om ansökan godkänns sätter Trafikverket upp och underhåller de nya vägvisarna. Vid allmän väg där kommunen är väghållare beslutar kommunen. Den enskilde väghållaren bekostar, sätter upp och underhåller vägvisning inne på den enskilda vägen.

Järnvägsmärken

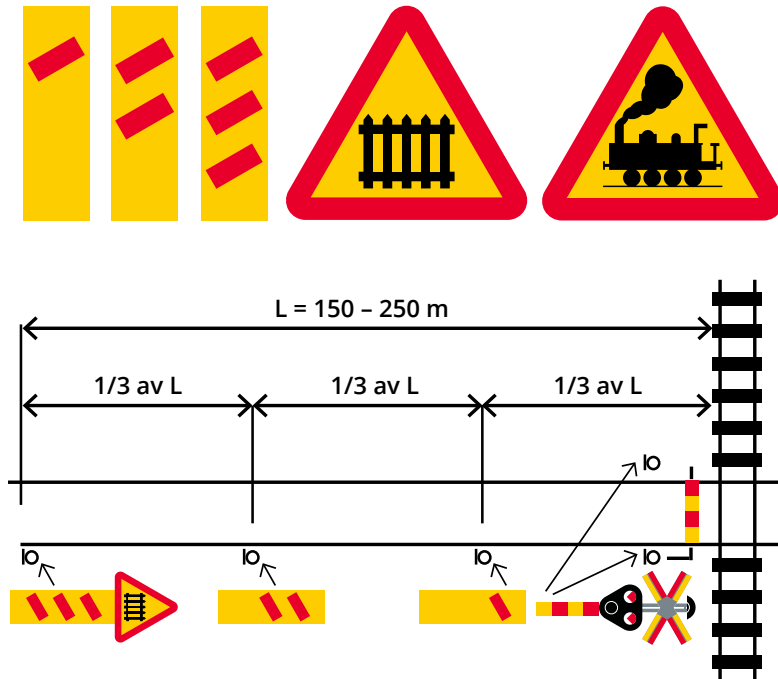
Innehavaren av järnvägen eller spårvägen bekostar, sätter upp och underhåller järnvägsmärken.

Avståndsskyltar samt varningsskyltar vid järnvägsövergång

Väghållningsmyndigheten (Trafikverkets region eller kommunen) bekostar, sätter upp och underhåller vägmärkena.

Förbud mot att stanna och/eller parkera fordon, hastighetsbegränsningar och förbud mot fordonstrafik

Inom tätbebyggt område Kommunen beslutar, sätter upp och underhåller vägmärkena.

Utanför tätbebyggt område Länsstyrelsen beslutar. Väghållningsmyndigheten (Trafikverkets region eller kommunen) sätter upp och underhåller vägmärkena.

Förbud mot trafik med fordon förspänt med dragdjur och förbud mot ridning

Inom tätbebyggt område Kommunen beslutar.

Utanför tätbebyggt område Länsstyrelsen beslutar. Väghållningsmyndigheten (Trafikverket eller kommunen) sätter upp och underhåller vägmärkena.

9. Broar

Definitionen bro

Konstruktionen bro definieras i Trafikverkets regelverk.

Den teoretiska spännvidden ska vara större än 2 m i det största facket för att den ska klassas som bro. Med denna definition som grund avgörs om konstruktionen ska registreras i BaTMan.

Teoretisk spännvidd/spännvidd

Teoretisk spännvidd: Spännvidden i bronns huvudbäringsriktning, i princip längs huvudarmeringen.

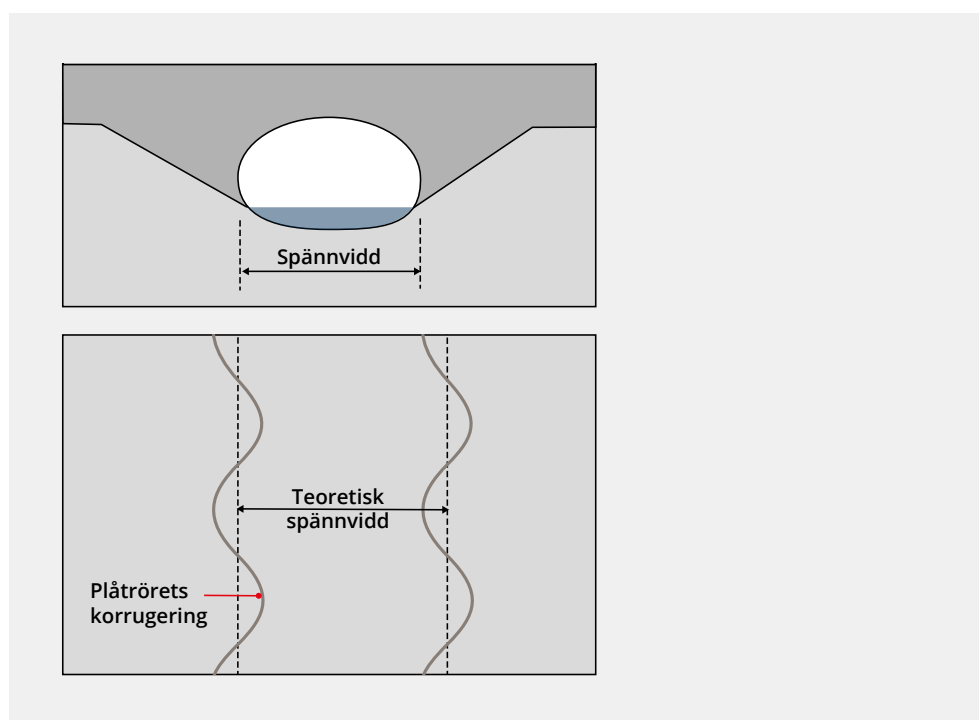
Spännvidd: Spännvidden i väglinjen – som normalfallet är densamma som den teoretiska spännvidden.

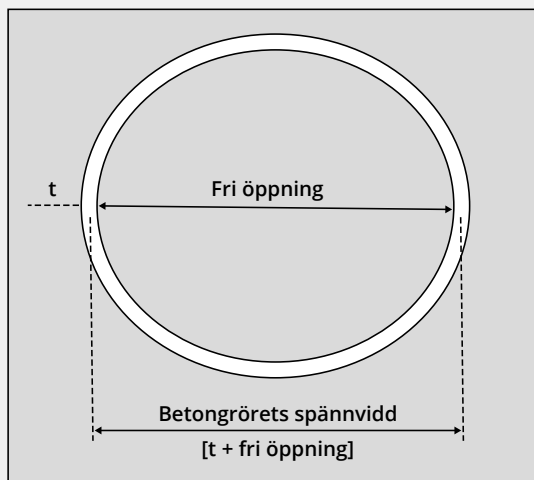
Brons spännvidd i väglinjen ska anges i Tekniska uppgifter (konstruktiv inledning). Ofta är det densamma som i bronns teoretiska spännvidd – men inte alltid! Se undantaget nedan för rörbroar samt korta sneda plattramar.

När spännvidden i väglinjen inte är lika med den teoretiska spännvidden

För betongbroar, korta snedvinkliga plattramar i ett eller två spann, förekommer i vissa fall att den teoretiska spännvidden är ungefär vinkelrät mot frontmuren. Det är bronns utformning som avgör vad som är fallet för den specifika konstruktionen. I princip följer huvudbäringen armeringens placering och riktning i körbanaplattan.

För **rörbroar i stål** anges den teoretiska spännvidden som måttet mellan korrugeringarnas centrumlinjer, se figuren nedan. Oavsett om bron är vinkelrät eller sned i förhållande till väglinjen tas måttet vinkelrätt mot rörets långsida.

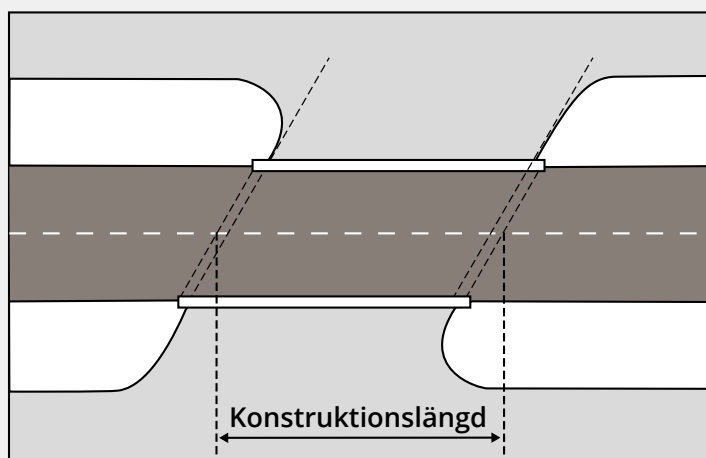

Rörbron i prefabricerad betong har en teoretisk spännvidd som är lika med rörets fria öppning samt 2 gånger halva rörtjockleken, se skissen till vänster.

Om den teoretiska spännvidden avviker från bronns spännvidd i väglinjen ska uppgiften registreras i BaTMans ärende "Bärighet/Allmänhet" som Teoretisk spännvidd.

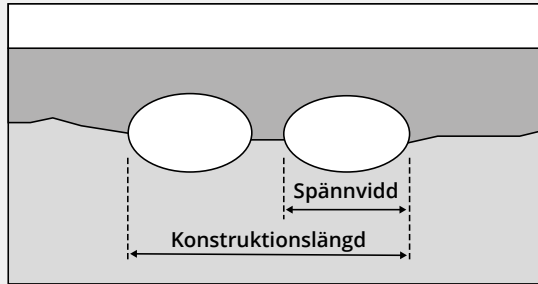
Om uppgiften registreras där används denna vid beräkningar av bronns bärighet för tunga transporter etcetera. Om uppgiften saknas i Bärighet används den spännvidd som registrerats under Tekniska uppgifter/konstruktiv inledning.

I BaTMans Tekniska uppgifter (Övergripande data) ska bronns konstruktionslängd i väglinjen anges. Bronns konstruktionslängd mäts i väglinjen. Måttet utgörs av kör-/brobanep Plattans längd inklusive tjockleken av frontmuren, ändskärmen eller liknande. Om längden varierar över bredden, anges konstruktionens medellängd parallellt med väglinjen.

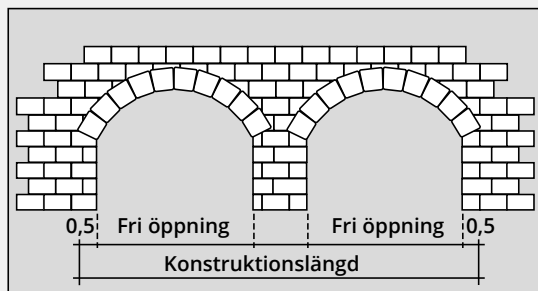
Konstruktionslängden används främst som ett administrativt värde för att ange en bros totala längd.

Konstruktionslängden för en rörbro är lika med spännvidden i väglinjen. Om bron består av två rörbroar bredvid varandra, räknas mellanstödet med i konstruktionslängden, jämför stenvalvbro nedan.

En dubbel rörbro ska registreras som en konstruktion om rören ligger upp till 10 m ifrån varandra. Om avståndet överstiger 10 m registreras de som två separata konstruktioner.

Konstruktionslängden för en stenvalvbro är lika med den/de fria öppningarna inklusive eventuella mellanstöd + 2 x 0,5 m, se figuren nedan.

Checklista för underhåll av broar och bryggor på enskilda vägar

Broar är en kostsam anläggning som måste inspekteras och underhållas regelbundet.

Rengöring

Bron ska rengöras en gång per år för att ta bort salt, grus, mossa med mera, som kan hålla kvar fukt och därmed ge problem som rost och sönderfrusen betong. Rengöringen omfattar i första hand spolning med högtryck, i andra hand borstning och/eller skrapning, av beläggning, kantbalkar, lagerpallar, ovasida vingmurar samt alla ståldetaljer där det kan samlas skräp.

Rengöringen ska utföras efter vintersäsongen.

Röjning

Röjning ska utföras en gång per år för att få bort växtlighet i närheten av konstruktionen som skapar en fuktig miljö, samt för att slippa rotsystem som kan spränga sönder stensatta koner, stenvälv med mera. Röjningen omfattar borttagning av all växtlighet som är högre än 0,5 m och som växer närmare konstruktionen än 3 m.

Skötsel träfarbana

Farbanor av trä ska skötas en gång per år för att säkerställa trafiksäkerheten (till exempel undvika punkteringar från uppstickande spik). Skötseln omfattar att spika fast lösa slitplank och åtgärda uppstickande spikar. Rengöring som ovan.

Återfyllning vid urspolningar

Koner och slänter ska kontrolleras en gång per år. Vid behov återställs koner och slänter med stenmaterial fraktion upp till 300 mm. Det ska helst vara packsten som inte spolats bort.

Rensning i vattendrag

Vattendrag ska kontrolleras en gång per år för att undvika dämning eller lastpåverkan på broar över vatten. Vid behov tas flytande och dämmande föremål bort, till exempel nedfallna träd och slam.

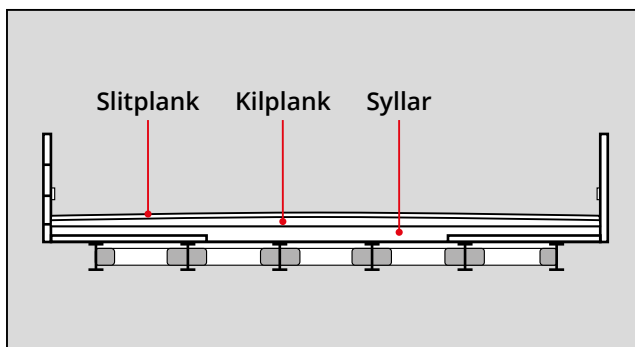
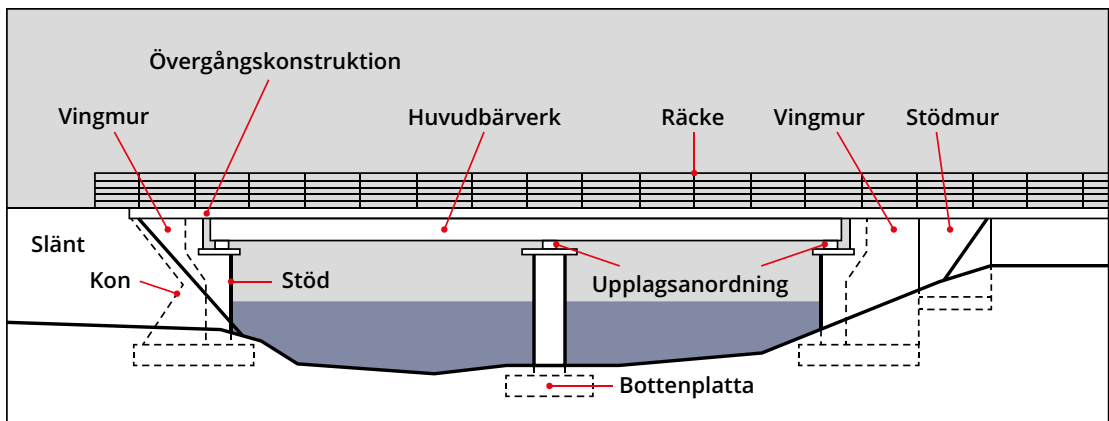
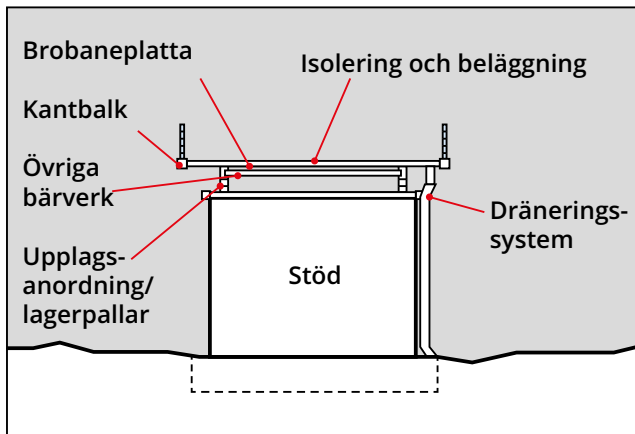
Översyn

Översyn syftar till att upptäcka akuta skador som kan påverka trafiksäkerheten och konstruktionens bestånd, till exempel påkörningsskador på räcken och kantbalkar samt lossade och förskjutna stenar i stenbroar.

Kontroll av plåttrumma/rörbro

Plåttrummor och rörbroar ska kontrolleras en gång per år för att upptäcka större korrosionsangrepp. Det är extra viktigt att kontrollera korrosionsangrepp i den övre halvan av trumman.

Konstruktionsdelar - bro

10. Riktlinjer för basstandard

Anslutning mot allmän väg Anslutningen bör om möjligt ha en radie på 10–15 m samt utformas med vilplan på minst 5 m. Korsningen bör vara så vinkelrät som möjligt och utformad på ett trafiksäkert sätt. Vid anslutning mot belagd väg bör vilplanet vara belagt. Ändring beslutas av Trafikverkets trafikingenjör efter inkommen ansökan.

Broar Broar ska vara i ett sådant skick att det årliga barmarks- och vinterunderhållet kan utföras och bron kan trafikerar på ett trafiksäkert sätt.

Bärighet Enskilda vägar ska normalt dimensioneras för motsvarande bärighetsklass 1 (BK 1). Begränsad bruttovikt ner till 4 ton kan accepteras vid tjällossning eller när risken för skador är särskilt stor

Diken och slänter Dikesdjupet ska normalt vara minst 0,4 m. Mindre djup kan accepteras av utrymmesskäl, om dräneringen ändå blir god. Eftersträva att innerslätten har lutningen 1:3, dock minst 1:2. Vid brantare släntlutning bör räck övervägas.

Körbanelängd Körbanelängden i trafikklass låg bör vara minst 3 m. I trafikklass mellan bör den vara 3,5 m, och i trafikklass hög bör den vara 4,5–6 m.

Mötesplatser Mötesplatser ska utformas efter aktuell fordonstyp och bör placeras så att det finns fri sikt mellan två närliggande mötesplatser. Där trafikmängden är liten eller där det behövs av praktiska skäl kan mötesmöjligheter ordnas vid infarter och naturliga breddningar. Eftersträva att mötesplatsen har samma standard som vägen.

Räcken Räcken bör finnas där bankhöjden är högre än cirka 4 m och där samtidigt släntlutningen är brantare än cirka 1:3. Räcken bör också finnas vid broar, vattendrag och andra fördjupningar som kan medföra fara.

Röjning Siktröjning ska utföras inom vägområdet eller till 2 m från väggkant. Vid anslutningar och i innerkurvor kan det krävas siktröjning utanför vägområdet. Den minsta fria höjden över vägbanan ska vara 4,6 m.

Sidohinder Fysiska hinder i sidoområdet bör tas bort, om de kan förorsaka allvarliga skador vid avåkning.

Slitlagertyp Vägen ska ha en lämplig slitlagertyp.

Tvärfall Tvärfallet på raksträckor på grusväg och belagd väg bör vara minst 3 procent. Skevningen i kurvor ska vara 2,5–5 procent.

Trummor En trumma genom en väg bör ha en minsta diameter på 300 mm. Sidotrummor bör ha en minsta diameter på 200 mm. Trummor ska utformas så att de inte utgör vandringshinder för fisk med mera.

Vändplatser Vändmöjligheter ska finnas och vara utformade med hänsyn till vilken typ av fordon som frekvent trafikerar vägen.

